

Súd: Okresný súd Pezinok
Spisová značka: 6C/73/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1208222770
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marek Mikulčík
ECLI: ECLI:SK:OSPK:2018:1208222770.16

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Pezinok v konaní pred sudcom Marekom Mikulčíkom, v právnej veci žalobcov: 1/ E. F., X.. XX.XX.XXXX, L. K., XXX, K., štátny občan Slovenskej republiky, 2/ H. J.Á., X.. XX.XX.XXXX, L. L. XXX, L., štátny občan Slovenskej republiky, obaja žalobcovia zast.: Mgr. Pavol Šuľan, advokát so sídlom Hlavná 929/6, Galanta, proti žalovaným: 1/ U.Ó. F., X.. XX.XX.XXXX, L. R. XXXX/X, H. J. L., štátny občan Slovenskej republiky, zast.: JUDr. Dagmar Forbáková, advokátka so sídlom Veternicová 25, Bratislava, 2/ V. J., X.. XX.XX.XXXX, L. Y. XX, XXX XX R., štátny občan Slovenskej republiky, o neplatnosť závetu, takto

rozhodol:

Súd určuje, že závet H. F., K.. F., X.. XX. XX. XXXX, K.. Č.. XXXXXX/XXX, B.. XX. XX. XXXX, X. L. K. Č.. G.. XX zo dňa 1. 12. 2004 je neplatný.

Súd priznáva žalobcom voči žalovaným nárok na náhradu trov konania.

Súd priznáva štátu voči žalovaným nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1 Žalobcovia sa žalobou doručenu Okresnému súdu Bratislava II dňa 7. novembra 2008 domáhali proti žalovaným určenia neplatnosti závetu, vlastnoručne spísaného dňa 1.12.2004 poručiťkou: H. F., X.. XX.XX.XXXX, B.. XX.XX.XXXX, X. L. K. XX (ďalej len „poručiťka“) a náhrady trov konania. Poukázali na to, že sú zákonnými dedičmi po poručiťke, ktorá bola ich tetou po ich spoločnom otcovi E. F., X.. XX. X, XXXX, B.. XX. X. XXXX, ktorý bol starším bratom poručiťky. Ďalej uviedli, že Okresný súd v Pezinku uznesením č. k. 30D/378/2008 38D/1555/2006 Dnot 15/2007 zo dňa 05. 05. 2008 odkázal žalobcov ako zákonných dedičov poručiťky, aby v lehote do 30 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia podali na Okresnom súde Bratislava II návrh na určenie neplatnosti závetu poručiťky zo dňa 01. 12. 2004, pričom uvedené uznesenie bolo doručené žalobcovi 1/ dňa 15.10. 2008 a žalobkyni 2/ dňa 13.10.2008. Procesne zaútočili skutkovým tvrdením, že nie celý text listiny zo dňa 01.12. 2004 označenej žalovanou 1/ za závet poručiťky (ďalej tiež len „listina zo dňa 01.12.2004“), je napísaný vlastnou rukou poručiťky, konkrétne poručiťka nenapísala vlastnou rukou mesiac a deň, ktorý sa nachádza v dátume „2004.12.1.“ na ľavej strane listiny zo dňa 01. 12. 2004, ďalej nenapísala slovo „Reca“ ktoré sa nachádza taktiež na ľavej strane listiny zo dňa 01. 12. 2004 tesne pod dátumom „2004.12.1.“, ba ani dátum „1928.1.21.“, zhodný s dátumom narodenia poručiťky, ktorý sa nachádza na pravej strane listiny zo dňa 01. 12. 2004 tesne pod podpisom poručiťky, ktorý je podpisom poručiťky podľa tvrdenia prekladateľky. Vzhľadom na formálnu vadu, ktorou listina zo dňa 01. 12. 2004 označená žalovanou 1/ za závet poručiťky trpí, ako závet napísaný vlastnou rukou poručiťky neobstojí, teda uvedený jednostranný právny úkon je neplatný. Žalobcovia ďalej skutkovo tvrdili, že listina zo dňa 01. 12. 2004 je neplatná aj z toho dôvodu, že v čase, keď bola táto poručiťkou spísaná a podpísaná, trpela poručiťka takou duševnou poruchou, ktorá ju robila pre zriadenie jej závetu v akejkolvek forme neschopnou. Žalobcovia tvrdili, že poručiťka bola závislá na požívaní alkoholických nápojov a počas svojho života absolvovala 10-krát protialkoholické liečenia, avšak tak, ako aj u iných

závislých osôb, závislosti na alkohole sa až do svojej smrti úplne nezavala. Po zhruba 12-ročnej abstinencii začala poručiťka začiatkom roka 2004 opätovne nadmerne požívať alkoholické nápoje, čoho si všimla aj matka žalobcov pani Mária Kohútová, ktorá bola s poručiťkou v každodennom kontakte. Bolo to v období po smrti otca poručiťky, od kedy sa začala častejšie stýkať s žalovanou 1/, ktorá ju začiatkom roka 2004 začala pravidelne navštevovať, pričom niekedy u nej aj prespávala, avšak neskôr vysvitlo, že tak konala zjavne zo zisťných dôvodov. Poručiťka taktiež trpela silným diabetom, čo práve v kombinácii s nadmerným požívaním alkoholických nápojov malo za následok spôsobenie psychickej poruchy takého rozsahu, ktorá poručiťku robila neschopnú na urobenie takého právneho úkonu, akým je závet. Žalobcovia mali za to, že žalovaná 1/ sa snažila zneužiť slabú stránku poručiťkinej osobnosti, jej slabosť k alkoholu, z ktorej chcela ťažiť. Za stáleho psychického tlaku, ktorý realizovala okrem iného aj zavádzaním a klamaním poručiťky napr. aj v tom, že žalovaná 1/ je vo veľmi zlej majetkovej situácii, za súčasného podávania alkoholických nápojov poručiťke malo uvedené konanie žalovanej 1/ pre poručiťku takmer fatálny následok už začiatkom roka 2005. Dňa 5. januára 2005, t.j. zhruba 1 mesiac od dátumu uvedeného na listine zo dňa 01.12.2004, bola poručiťka na odporúčenie jej všeobecného lekára MUDr. Miroslava Babiaka prijatá na hospitalizáciu v Psychiatrickej nemocnici Phillipa Pinela v Pezinku, a to v takom zúfalom psychickom, avšak i fyzickom, stave, že prijímajúca lekárka MUDr. Janošková žalobcom, ktorí poručiťku sprevádzali, konštatovala, že ak by boli ešte váhali s hospitalizáciou poručiťky o jeden týždeň, pravdepodobne by poručiťka už nebola medzi živými. Poručiťkina duševná porucha, ktorou v tom čase preukázateľne trpela, bola výsledkom bezuzdného a nekontrolovateľného nadmerného požívania alkoholických nápojov trvajúceho približne 1 rok, spojeného s ťažkým stupňom diabetu. Ďalej mali žalobcovia za to, že žalovaná 1/ dlhodobo, sústavne a systematicky vyvíjala na poručiťku psychický nátlak v tom smere, aby jeho výsledkom bolo ustanovenie žalovanej 1/ univerzálnou dedičkou všetkého poručiťkinho majetku. O podobné konanie sa žalovaná 1/ už v minulosti pokúšala, a to v dedičskom konaní po neb. C. J., B.. XX. X. XXXX, prejednanom na Okresnom súde v Galante pod sp. zn. D 1113/85. Vyššie uvedenú prezumpciu dokazuje aj ústne vyhlásenie žalovanej 1/, ktoré, takpovediac medzi štyrmi očami, urobila voči žalobcom pri tom, ako všetci účastníci vchádzali dňa 25.1.2008 na dedičské pojednávanie do úradovne notárky JUDr. Daniely Hlavnovej, keď vyhlásila: „Tentokrát sa nenechám, všetko bude moje“. Žalobcovia ďalej uviedli, že poručiťka bola z hospitalizácie z Pinelovej nemocnice prepustená na vlastnú žiadosť a zodpovednosť dňa 25. 2. 2005. Po prepustení z hospitalizácie sa o ňu starali spoločne všetci členovia jej najbližšej rodiny a priatelia, to znamená v prevažnej miere matka žalobcov pani H. F., žalobcovia a žalovaná 1/, čo sa pozitívne odzrkadilo aj na celkovom zdravotnom stave poručiťky. Poručiťka zomrela na Vianoce roku 2006 dňa 26. decembra. Počas posledných dvoch rokov jej života, teda od prepustenia z vyššie uvedenej hospitalizácie, sa poručiťka za prítomnosti svedkyne pani H. V. vyjadrila v tom smere, že alkoholické nápoje, ktoré nadmerne užívala v roku 2004, jej podávala v prevažnej miere žalovaná 1/. Dňa 24. decembra 2006, teda 2 dni pred jej smrťou, sa poručiťka idúc do kostola na omšu zastavila u matky žalobcov, s ktorou, ako je uvedené vyššie, od prepustenia z hospitalizácie trávil veľa času. Poručiťka sa za prítomnosti ďalšej svedkyne pani Márie Tušovej postarovala, že žalovaná 1/ sa jej vyhrážala za to, ak jej celý svoj majetok neodkáže v závete. Žalobcovia mali za to, že listina zo dňa 01. 12. 2004 po jej napísaní nebola v držbe poručiťky. S najväčšou pravdepodobnosťou rovnajúcou sa takmer istote sa listina zo dňa 01.12.2004 nachádzala od jej spísania a podpísania v držbe žalovanej 1/, pričom poručiťka v období od prepustenia z hospitalizácie až do jej smrti ani nevedela, že by náležitú dispozíciu pre prípad svojej smrti zriadila. Podľa žalobcov o tom svedčí jednak tá skutočnosť, že žalovaná 1/, zrejme uvedomujúc si neplatnosť listiny zo dňa 01.12.2004, vyvíjala na poručiťku aj v uvedenom období tlak, aby jej nepochybne odkázala všetok svoj majetok pre prípad smrti, ako aj tá skutočnosť, že poručiťka tak určite so svojim majetkom naložiť nemienila vzhľadom na jej prejavy vôle, ktoré v uvedenom 2-ročnom období urobila. Nakoľko, ak by to pravda nebola, tak by sa poručiťka určite nevzdala nároku na svoj dedičský podiel po svojom neb. otcovi v prospech žalobcov, ako učinila dňa 26.9.2006 svojim písomným vyhlásením. Žalobcovia ďalej procesne zaútočili návrhmi na vykonanie dokazovania.

2 Žalovaná 1/ sa k podanej žalobe vyjadrila v písomnom podaní doručenom súdu dňa 11. januára 2010, v ktorom žiadala žalobu zamietnuť. Procesne sa bránila tvrdením, že poručiťka bola jej teta (otcova sestra) a zomrela dňa 26.12.2006 ako svojprávna, slobodná osoba. Žalovaná 1/ uviedla, že sa snažila poručiťke prejavovať všetku lásku a starostlivosť aj počas života jej otca, ktorý zomrel v roku 2003, a po otcovej smrti všetok svoj voľný čas venovala poručiťke. Žalobcovia tak neurobili, počas sviatkov sa ani neukázali u poručiťky, aj napriek tomu, že svoju matku H. F. Y. K. dňa 25.12.2006 navštívili. Cesta k ich matke pritom vedie pred poručiťkou, ale čas si na ňu nenašli, darčeky kúpené pre nich

ostali nedotknuté, čo poručiiteľka ťažko prežívala, následkom čoho ráno zomrela u susedov na infarkt. Poukazovala na to, že žalobkyňa Z/ H. J. sa ohľadom starostlivosti o poručiiteľku vyjadrila v tom zmysle, že u nej v dome nie je dostatok miesta, a žalobca 1/ E. F. tiež neprejavil žiadny záujem. Keď poručiiteľka videla ten nezáujem zo strany ostatných rodinných príslušníkov, tak sa cítila osamotená a ako vykrik do tmy bolo to jej počínanie s alkoholom. Občas si vypila a rýchlo sa rozpila, nakoľko to bola staršia, krehká osoba. Nikdy nevyvádzala, nerobila nedôstojnosti, nikomu neublížila, nikoho neohrozovala. Išlo o bohobojnú ženu, ktorú každú nedeľu žalovaná 1/ odprevádzala do kostola. Žalovaná 1/ tvrdila aj to, že poručiiteľke venovala všetok svoj voľný čas, nikde nechodila, snažila sa poručiiteľke vyhovieť vo všetkom, varila, prala. Ďalej žalovaná 1/ uviedla i to, že písomné vyhlásenie poručiiteľky ohľadne pozemkov zo dňa 26.09.2006 napísala žalovaná 1/, aj napriek tomu, že poručiiteľka mala záujem všetko ponechať žalovanej 1/, ale pre pokoj v rodine to žalovaná 1/ napísala tak, ako je to uvedené, pričom poukázala na to, že vždy písala všetky písomnosti za poručiiteľku. Žalovaná 1/ ďalej tvrdila, že asi mesiac po smrti poručiiteľky matka žalobcov dom poručiiteľky doslova „vybielila“ a zobrala zlato, kryštál, koberce, záclony, hotovosť, pracie prášky, jedným slovom všetko čo videla. Žalovaná 1/ ďalej poukazovala na to, že poručiiteľka vlastnoručne podpisovala zmluvy (rok pred smrťou policajný záznam ohľadne privatizácie z roku 1994), vlastnoručne podpisovala dôchodok, vo všetkom sa rozhodovala sama, nikdy nebola pozbavená svojprávnosti. Poručiiteľka keď „pila v ťahu“ ako je to písané v zdravotnej karte nemala halucinačné epizódy, nemala nikdy delírium, nebrala lieky na ťažké stavy depresie. Konzumácia alkoholu nemala následky vo sfére psychickej ani somatickej. Duševné schopnosti poručiiteľky boli dostatočné na to, aby rozpoznala svoje činy. Na depresie nebola kompenzovaná, občas, keď nemohla zaspáť si spravila čaj na utíšenie. Mala stavy úzkosti, ale kontakt bol s ňou primeraný, vždy spolupracovala, jej odpovede boli adekvátne. Mala bežné choroby ako ľudia v jej veku. Žalovaná 1/ argumentovala aj tým, že vecný obsah písomného vyjadrenia žalobcov je rozporuplný. Na jednej strane tvrdia, že poručiiteľka bola veľmi chorá, nemohla rozpoznáť, čo píše, ako koná, no na druhej strane tvrdia, že bola sebestačná až do poslednej chvíle a nepotrebovala pomoc druhých. Žalovaná 1/ uviedla, že poručiiteľka napísala svoj závet ako to cítila, v tom jazyku, akým hovorila. Bola to prostá, jednoduchá, dedinská žena, ktorá svoju poslednú vôľu prejavila tak ako to bolo jej najjednoduchšie. Žalovaná 1/ tiež podotkla, že ku koncu roku 2006 na ňu poručiiteľka nástojila, aby išli notárovi a všetko dali „do poriadku“, pričom žalovaná 1/ bola tá, ktorá s tým otáľala. Žalovaná 1/ poznamenala, že v prípade závetu poručiiteľky ide o vlastnoručný závet tzv. hologram, ktorý má potrebné náležitosti. Na v záвете podpísané svedkyne žalovaná 1/ nevyvíjala žiaden nátlak, aby to podpísali, a nakoľko svedkyne žalovaných 1/ dobre poznali, podpísali to bez okolok.

3 Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov, žalovanej 1/ a svedkov: C. R., H. F., F. F., A. P., U. P.; ďalej prečítaním alebo oboznámením obsahu listín založených v súdnom spise, a to: č.l. 1-8 - návrh, č.l. 11-12 - kópia kalendára, č.l. 13-14 - správa pre ošetrojúceho lekára, č.l. 15 - kópia výmenného listu, č.l. 16-17 - čestné vyhlásenia, č.l. 18 - prehlásenie o vzdaní sa nároku, č.l. 19-20 - zápisy o diabetickej diéte, č.l. 36-39 - vyjadrenie k návrhu, č.l. 79-80 - uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania, č.l. 137-138 - uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania, č.l. 152 - zápisnica notárskeho úradu, č.l. 153 - kópia závetu, č.l. 154 - úradný preklad z jazyka maďarského do jazyka slovenského, č.l. 156 - originál zápisnice sp. zn. 38D 1555/2006 (overená fotokópia závetu, úradný preklad, originál závetu), č.l. 158a-158d - znalecký posudok ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2014/13527 zo 16.10.2014, č.l. 159-172 - znalecký posudok ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2014/13527 zo 14. 1. 2015, č.l. 173-237 príloha č. 1 znaleckého posudku, č.l. 265 - kópia odpovede na list, č.l. 266-267 - kópia kvitančného listu, č.l. 276 - prehľad trov konania štátu, č.l. 295 - prílohová obálka (2xkvitančné listy slovenskej pošty, odpoveď na list), č.l. 300 - rozšírenie okruhu účastníkov na strane žalovaných, č.l. 305-325 - zdravotná dokumentácia, č.l. 326 - uznesenie, č.l. 338 - žiadosť KEÚ PZ, č.l. 339 - žiadosť Okresného súdu Bratislava II o vrátenie originálu závetu, č.l. 350 - žiadosť Slovenskej pošty o vrátenie zapožičaných originálov kvitančných listov, č.l. 354-374 - Doplnenie č. 1 znaleckého posudku ČES:PPZ-KEÚ-BA-EXP-2014/13527, č.l. 375 - vyúčtovanie odmeny náhrady, č.l. 380 - faktúra, č.l. 382 - výzva na úhradu pohľadávky po lehote splatnosti, č.l. 386 - uznesenie č. k. 6C/73/2009-386 zo dňa 27. 11. 2017, č.l. 390-391 - vyjadrenie žalovanej 1/ k doplneniu č. 1 znaleckého posudku, č.l. 394 - vyjadrenie k doplneniu č. 1 znaleckého posudku, č.l. 398 - vyjadrenie žalovanej 2/ k doplneniu č. 1 znaleckého posudku. Súd sa oboznámil aj s pripojeným dedičským spisom tunajšieho súdu sp.zn. 30D/378/2008 (pôvodne Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 38D/1555/2006). Žalobcovia procesne útočili aj návrhmi na vykonanie dokazovania prečítaním listinných dôkazov týkajúcich sa zdravotného stavu poručiiteľky v dobe po spísaní závetu, navrhovali tiež doplniť dokazovanie zisťovaním zdravotného stavu poručiiteľky v období cca 1 mesiac po spísaní závetu, a to dopytom na Psychiatrickú nemocnicu Philippha Pinela v Pezinku, výsluchom znalca a doplnením znaleckého posudku. Na pojednávaní konanom dňa 12. januára 2018 dospel súd k záveru,

že doposiaľ vykonané dokazovanie je postačujúce pre meritórne rozhodnutie súdu, vykonanie dôkazov požadovaných žalobcami je teda nadbytočné, preto v záujme hospodárnosti konania a s ohľadom na dobu trvania sporu (9 rokov) v zmysle § 185 ods. 1 C.s.p. rozhodol, že ďalšie dokazovanie navrhované žalobcami v rámci ich procesného útoku nevykoná.

4 Súd vyhodnotil vykonané dôkazy podľa svojej úvahy jednotlivo, ako aj v ich vzájomných súvislostiach; pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo včítane toho, čo uviedli subjekty vystupujúce na stranách sporu, resp. ich zástupcovia a zistil nasledovný skutkový stav:

Žalobca 1/ na pojednávaní konanom dňa 13. januára 2011 vypovedal, že jeho teta - poručiiteľka ešte počas svojho života mala záujem na notárstve usporiadať svoje záležitosti ohľadne majetku, vtedy s tým žalovaná 1/ nesúhlasila a vyjadrovala sa, že radšej nie, nevie teda pochopiť, prečo sa teraz žalovaná 1/ domáha majetkov po poručiiteľke. Žalobca 1/ uviedol, že dňa 1.12.2004 bola žalovaná 1/ u jeho mamy (svedkyne H. F.) a hovorila, že treba s tetou (poručiiteľkou) niečo urobiť, preto sa žalobca toho dňa v čase o 16,30 hod vybral k poručiiteľke domov. Poručiiteľku našiel žalobca 1/ dňa 1.12.2004 doma samu, bol zhrozený v akom stave sa nachádzala, lebo bola od alkoholu čierna, povedal jej vtedy, že budú musieť vybaviť protialkoholické liečenie, čo však odmietala. Následne sa pred ním poručiiteľka začala oháňať závetom a keď sa do neho vtedy pozrel videl, že tam nemala napísaný ani dátum, ani miesto, preto jej povedal, aby to podpísala. Poručiiteľka vzala pero a závet popísala, avšak dátum nevedela, preto dátum na závete dopísal on, a poručiiteľke uviedol, že takto to má byť. Následne keď sa žalobca 1/ vracal ku svojej matke domov, chcel žalovanej 1/ povedať, že treba niečo robiť a zakročiť, lebo v takomto stave by poručiiteľka nevydržala, avšak žalovaná 1/ už u jeho mamy nebola a keď sa pýtal mamy, táto mu povedala, že žalovaná 1/ odišla do Bratislavy. Žalobca 1/ uviedol, že dňa 1.12.2004 nevládala poručiiteľka do závetu napísať ani poslednú vetu, tak bola opitá, potáčala sa a nevedela pokračovať v písaní. Žalobca 1/ tiež uviedol, že 20.12.2004 mala ísť jeho teta - poručiiteľka na diabetickú kontrolu, avšak tam nemohla ísť, nakoľko v tom období mala delírium, následne bola poručiiteľka na liečení v Psychiatrickej nemocnici Philippa Pinela v Pezinku, preto ju na diabetickú kontrolu preobjednali na 11.4.2005. Ďalej žalobca 1/ poukázal na to, že listine poručiiteľky zo dňa 1.12.2004 nevenoval takú pozornosť, ako riadnemu závetu preto, že ju pokladal za zdrap papiera, keďže aj oň do tej listiny niečo dopisoval, naopak tetu vtedy upokojoval, nech si ide ľahnúť, lebo je v hroznom stave. Žalobca 1/ tiež poukázal na to, že v závete sa presne nachádza jeho vlastnoručné písmo, čo aj presne špecifikoval v žalobnom návrhu. Na otázku súdu, či pri písaní závetu poručiiteľky bola prítomná žalovaná 1/, uviedol žalobca 1/, že nie, nakoľko vtedy bola žalovaná 1/ u jeho mamy. Okolnosti spísania závetu popísal žalobca 1/ tak, že prišiel k tete, ktorá sa ho spýtala, či jej doniesol pivo, víno alebo nejaký alkohol, načo on tete povedal, že nič nedoniesol a ak to bude takto pokračovať pôjde na protialkoholické liečenie. Teta vtedy zostala rozčúlená, povedala, že nikam nejde a oháňala sa papierom, na ktorom už mala napísané prvé dva riadky a aj keď chcela na ten papier niečo napísať, už nevedela. Vtedy si žalobca 1/ ten papier zobral do ruky, pozrel sa, čo to je a povedal tete, že tam nemá dátum a podpis. Následne sa poručiiteľka na papier podpísala. On je potom povedal, že tam nie je napísaný rok a povedal jej, že je rok 2004. Poručiiteľka však položila pero a ďalej nepísala, pod jej podpisom vtedy na listine nebol ani dátum narodenia, nebol tam ani mesiac a deň, ani miesto spísania, preto to napísal on, a povedal tete, že nech sa ukludní a nech si ide ľahnúť, papier potom zostal na stole.

Žalobkyňa 2/ na pojednávaní konanom dňa 13. januára 2011 vypovedala, že sa pridrižiava výpovede svojho brata (žalobcu 1/) a nemá k tomu čo doplniť.

Žalovaná 1/ na pojednávaní konanom dňa 13. januára 2011 vypovedala, že dňa 1.12.2004 za matkou žalobcu 1/ vôbec nebola, nemala na to dôvod. Závet poručiiteľky z 1.12.2004 bol tri a pol roka bol uložený v dome poručiiteľky v obývačke v skrini, pre prípad keby sa niečo s poručiiteľkou stalo, aby žalovaná 1/ aspoň niečo mala, pokiaľ si to dajú s poručiiteľkou na notárstve do poriadku, na notárstvo mali ísť spolu prvý týždeň roku 2007, no toho sa poručiiteľka nedožila. Žalovaná 1/ tiež uviedla, že všetko, čo uviedol žalobca 1/ je vymyslené, vykonštruované a nezakladá sa na pravde, nikdy u nich nebola, teta (poručiiteľka) nikdy nemala delírium, nikdy nebola v takom stave, pretože poručiiteľka pila len do takej miery, aby vždy vedela, čo robí a koho púšťa domov. Poukázala na to, že poručiiteľku nezbavili svojprávnosti. Uviedla tiež, že aj keď mala trvalé bydlisko v Bratislave, spávala u poručiiteľky. Podľa jej názoru ide zo strany žalobcov o chamtivosť, nestačí im, že pred 30 rokmi zdedili polovičku domu, chcú celý, nestačí im, že z domu pobrali všetko zlato a koberce. Poukázala na to, že po dvoch týždňoch od smrti poručiiteľky žalobcovia vymenili zámok na dome, aby sa aby sa tam ona nedostala. Žalovaná 1/ ďalej vypovedala, že bola osobne prítomná pritom, keď poručiiteľka závet písala. Poručiiteľka bola vtedy rozladená a bolelo ju srdce, no povedala, keďže žalovaná 1/ je s ňou stále a stará sa o ňu, napíše závet. Poručiiteľka závet spísala dňa 1.12.2004 pred žalovanou 1/, avšak poručiiteľka žalovanej 1/

nehovorila, čo tam píše, tomu ani sa žalovaná 1 ani nevenovala, pretože ak by sa tomu venovala určite nadiktuje poručiťke, čo tam má napísať, aby to bolo aj v úradnom jazyku v slovenčine. Poručiťka závet napísala, potom ho uložila a žalovaná 1/ sa na závet ani nepozerala, ani ho nečítala, videla ho zďaleka a nevenovala tomu pozornosť, nakoľko si vtedy myslela, že poručiťka nie je v takom stave, že by mohla umrieť. Teta závet písala tak, ako vedela, bola to 79 ročná, stará teta, ktorá bola v takom psychickom rozpore, že považovala za potrebné napísať to, čo napísala. Žalovaná 1/ ďalej vypovedala, že s poručiťkou boli dohodnuté, že pôjdu na notárstvo v prvý týždeň v roku 2007, aby to dali do poriadku, nakoľko poručiťka cítila, že by sa s ňou malo niečo stať. Teta žalovanej 1/ priebežne a viac krát hovorila, že budú musieť ísť na notárstvo dať veci do poriadku, pričom koncom roku 2006 jej teta povedala, že už to budú musieť dať do poriadku. Žalovaná 1/ tiež uviedla, že asi týždeň pred smrťou tety bola žalovaná 1/ osobne na notárstve JUDr. Plachej v Senci, kde jej povedali, že je vysoký dátum a majú obsadené, aby prišli po Novom roku. Podľa žalovanej 1/ o závete poručiťky z 1.12.2004 nikto nevedel, keďže poručiťka o ňom nikomu nepovedala, žalobcom to poručiťka ani nemohla povedať, lebo u nej na Vianoce ani neboli.

Žalovaná 2/ na pojednávaní konanom dňa 12. januára 2018 uviedla, že rešpektuje závet svojej tety (poručiťky), má zato, že jej sestra (žalovaná 1/) sa o tetu riadne starala a plne rešpektuje to, že teta jej sestre v závete odkázala majetok. Poukázala ďalej na to, že celý spor sa ťahá už veľa rokov, ide o stratu času aj peňazí, v celej veci sa vlastne jedná o polovicu domu, z ktorého žalobcovia už jednu polovicu vlastní. Ďalej uviedla, že nechce, aby sa súdne konanie ďalej naťahovalo, pretože je to na smiech celej dediny, pripojila sa k návrhu žalovanej 1/ a navrhla žalobu zamietnuť.

Svedkyňa C. R., X.. X.X.XXXX, L. K.U.M. XXX, na pojednávaní konanom dňa 5. mája 2011 vypovedala, že strany sporu pozná a nie je s nimi v príbuzenskom pomere. Svedkyňa uviedla, že býva v K.U.M. oproti domu alebo jej poručiťky, spoločne s poručiťkou sedávali vonku pred domom na lavičke, žalovaná 1/ býva na tej istej ulici len ďalej na opačnej strane, žalovanú 1/ svedkyňa vídavala, ako nosila poručiťke jedlo v hrncoch v taške, nevedela však uviesť, či to bolo každý deň. Svedkyňa vypovedala, že poručiťka bývala v dome sama až do smrti, bola mobilná, niekedy si navarila a niekedy nie, do obchodu chodila sama, požívala alkoholické nápoje, nie jeden krát poručiťku švagriná poručiťky (svedkyňa H. F.) niesla na protialkoholické liečenie, k lekárovi s poručiťkou autobusom chodila švagriná poručiťky. Ohľadom predmetného závetu poručiťky svedkyňa uviedla, že nevie uviesť, kto písal rukou predmetnú listu zo dňa 1.12.2004, nakoľko nebola prítomná pri vyhotovovaní listiny. Po nahliadnutí do predmetnej listiny svedkyňa uviedla, že sa na nej nachádza jej vlastnoručný podpis, listinu ku svedkyňi domov priniesla žalovaná 1/ asi 4 roky pred smrťou poručiťky preto, aby svedkyňa svojim podpisom osvedčila, že žalovaná 1/ poručiťke nosila stravu, svedkyňa nemala vedomosť, že by sa v podpisovanej listine jednalo o závet poručiťky. Pred podpísaním si svedkyňa listinu prečítala, a pokiaľ sa teraz na listine nachádza aj podpis pani D., tento na listine v čase, keď ju svedkyňa podpisovala nebol. Svedkyňa si pamätala, že žalovaná 1/ chodievala k poručiťke domov a niekedy u poručiťky v dome aj prespávala, žalovaná 1/ však poručiťky nákupy nenesila, pretože poručiťka si nakupovať do obchodu chodila sama. K starostlivosti svedkyne H. F. (švagriná poručiťky) o poručiťku svedkyňa uviedla, švagriná poručiťky s poručiťkou chodievala k lekárovi, aj vtedy keď poručiťke operovali oči. Svedkyňa uviedla, že o poručiťku sa starali aj žalobcovia, chodievali k poručiťke domov, robili v záhrade, žalobca 1/ niesol poručiťke televízor a prerábali dom poručiťky, pričom mu pomáhal manžel svedkyne. Žalobkyňa 2/ robievala poručiťke veľké upratovanie a piekla poručiťke na Vianoce a Veľkú noc.

Svedkyňa H. F., X.. X.X.XXXX, L. K. XXX, na pojednávaní konanom dňa 5. mája 2011 vypovedala, že strany sporu pozná, žalobca 1/ je jej syn, žalovaná 1/ je sesternica jej syna. Svedkyňa uviedla, že poručiťku poznala od roku 1980 ako svoju švagrinú. Po smrti babky sa svedkyňa starala o telesné zdravie poručiťky, usmerňovala ju a keďže poručiťka mala problémy s alkoholom, 8x jej vybavila protialkoholické liečenie v Horných Lefantovciach. V období, keď ešte žil dedko, mala svedkyňa na starosti aj finančné záležitosti poručiťky a disponovala s bankovým účtom poručiťky. Svedkyňa vypovedala, že ona poručiťke v obchode nenakupovala, poručiťka bola čiperná, nakupovala aj varila si sama. Akurát pri veľkom upratovaní poručiťke pomáhali všetci z rodiny: hlavne dcéra a vnučka svedkyne, občas svedkyňa a syn svedkyne. Žalovaná 1/ v tej dobe chodila do školy a potom do roboty. Svedkyňa vypovedala, že v roku 2004 keď poručiťka začala znova piť, nosievala poručiťka z obchodu pivo aj pre žalovanú 1/, s ktorou pili spolu. V ten deň, keď bol písaný závet išla ráno svedkyňa k poručiťke domov, pretože poručiťka bola v takom stave že človek tam musel chodiť. Svedkyňa ráno našla dvere zamknuté, kľúče boli z vnútra, následne prišla k poručiťke domov aj žalovaná 1/, poručiťka im otvorila dvere, bola agresívna a hneď sa pustila do svedkyne, ktorej sa pýtala, čo jej doniesla. Keď svedkyňa odpovedala, že raňajky, poručiťka vyhlásila, že ich nechce a že chce alkohol. Svedkyňa na poručiťku kričala aj jej nadávala, potom jej uvarila čaj, ktorý poručiťka piť nechcela.

Poobede okolo pol jednej, druhej svedkyňa vyhlásila, že to tam ďalej nevydrží a ide preč. Žalovaná 1/ u poručiteľky zostala. Okolo štvrtej pol piatej prišla za svedkyňou žalovaná 1/, nech niečo urobí, pretože sama s poručiteľkou nevládze, svedkyňa zavolała syna (žalobcu 1/), aby tam prišiel a nejakým im pomohol, lebo ony dve už nevládali, nedokázali poručiteľku upokojiť, poručiteľka stále vykrikovala, že sa zblázni a ukazovala na krk, že si niečo urobí. Keď svedkyňa na druhý deň prišla k poručiteľke, našla ju spať oblečenú, svedkyňa niečo upratala a pripravila obed, prešla sa s poručiteľkou po vonku. Svedkyňa ďalej uviedla, že v období posledných troch až piatich rokov pred smrťou poručiteľky sa o poručiteľku starala ona. Od roku 2004 poručiteľka nechodila ani von na záchod. Predtým, ako išla poručiteľka na liečenie bol byt v katastrofálnom stave, vtedy svedkyňa prosila žalovanú 1/, aby im pomohla, načo žalovaná 1/ povedala, že ona to nemôže robiť, nemá na to žalúdok. Vtedy svedkyňa celý týždeň aj s vnučkou prali, celý týždeň upratovali, chlapi im pomáhali. Svedkyňa aj všetko vyžehlila, aby keď sa poručiteľka vráti, bolo všetko v poriadku. Svedkyňa uviedla, že za tých 30 rokov už mala svoje skúsenosti, a keď na poručiteľke videla, že potrebuje pomoc, vtedy jej pomohli. Svedkyňa poukázala na to, že žalovaná 1/ nikomu zo susedov nedala ani svoje telefónne číslo, jedna, druhá aj tretia susedka mali telefonický kontakt na svedkyňu, a keď niečo s poručiteľkou bolo, tak jej telefonovali, aj o smrti poručiteľky sa žalovaná 1/ dozvedela až posledná, keďže na ňu nebol kontakt. Svedkyňa vypovedala, že keď bolo treba ísť s poručiteľkou k lekárovi, celý čas s poručiteľkou chodila ona, poručiteľka bola operovaná na oči, predoperačné vyšetrenia trvali aj tri mesiace, na vyšetrenia chodili autobusom. Ďalej svedkyňa uviedla, že v roku 2006 už bola poručiteľka veľmi slabá a zle sa cítila, žalobca 1/ vtedy poručiteľku zaviezol do nemocnice do Ružinova, kde povedali, že poručiteľka má srdce a cievy veľmi slabé a treba ju operovať. MUDr. Lederer ju aj chcel operovať, poručiteľka to nedovolila. Pred vianočnými sviatkami v roku 2006 bola v dedine predvianočná spoveď, kam poručiteľka prišla a veľmi plakala, nadávala na žalovanú 1/, že ju núti, aby na ňu všetko prepísala. Svedkyňa uviedla, že žalovaná 1/ k poručiteľke chodila a starala sa vtedy, keď od nej potrebovala peniaze. Svedkyňa mala vedomosť, že poručiteľka dávala žalovanej 1/ peniaze, nakoľko svedkyňa mala prehľad o financiách poručiteľky. Keď poručiteľka za roľu dostala 30 tisíc Sk, než ich svedkyňa stihla uložiť na vkladnú knižku 10 tisíc Sk odišlo nevedno kam, pretože ani jednu pančušku si poručiteľka nekúpila. Svedkyňa mala vedomosť aj o tom, že po poručiteľke zostali peniaze a zlato, žalovaná 1/ vybrala zlato pre seba a peniaze sa rozdelili. Svedkyňa uviedla, že o záвете, ktorý je predmetom sporu vedomosť nemala, nakoľko o záвете nikdy nepočula, poručiteľka jej o ňom nikdy nehovorila.

Svedkyňa F. F., X.. X.X.XXXX, L. K. XXX, na pojednávaní konanom dňa 3. novembra 2011 vypovedala, že strany sporu pozná, žalobca 1/ je jej manželom, žalobkyňa 2/ je jej švagriná a žalovaná 1/ je sesternica jej manžela. Svedkyňa si spomenula, že dňa 1.12.2004 prišla žalovaná 1/ povedať jej svokre (svedkyňi H. F.), že poručiteľka je veľmi opitá, a žalovaná 1/ žiadala, aby jej išiel niekto s poručiteľkou pomôcť. Žalobca 1/ vtedy svedkyňu poprosil, aby k poručiteľke zašla, avšak svedkyňa k nej nešla, lebo ju nechcela vidieť v opitom stave. Svedkyňa uviedla, že nebohú poručiteľku poznala natoľko, že poznala jej zvyky, preto si nevie predstaviť, aby poručiteľka takúto listinu napísala. Svedkyňa poznamenala, že ona z predmetnej listiny nevyčítala, že je to vôľa poručiteľky pre prípad jej smrti, a vníma to tak, že listinu poručiteľku z vlastnej vôle nenapísala, v listine nie je ani nič upresnené. Svedkyňa vypovedala, že v roku 2006 dva týždne pred smrťou prišla poručiteľka k nim domov a povedala jej: „Povedz mi, ja ti verím, čo mám robiť, potrebujem opateru...“. Poručiteľka ich vtedy poprosila, aby jej ako darček kúpili dvojplotenku a vianočný stromček. Poručiteľka svedkyňi povedala, že nechce svoj majetok rozdávať a nikdy jej predtým nehovorila, že by chcela napísať závet, preto si svedkyňa myslí, že poručiteľka si nepamätala, že niečo také napísala. Na otázky strán svedkyňa ďalej uviedla, že poručiteľka bola aj v poslednom období svojho života stále sebestačná, nakupovala si aj si navarila. Keď poručiteľka potrebovala upratať, zabezpečovala to jej švagriná (žalobkyňa 2/) s dcérou alebo svokra svedkyne. Poručiteľka bývala sama, pričom žalovaná 1/ v období od jesene 2004 do smrti poručiteľky u poručiteľky doma prespávala, avšak svedkyňa nevedela uviesť, či tam žalovaná 1/ prespávala každý deň alebo iba občas. K poručiteľke svedkyňa chodievala, obrábali tam záhradu ale aj mimo toho sa tam niekedy svedkyňa zastavila, pričom občas poručiteľku našla u susedky. Ďalej svedkyňa uviedla, že poručiteľka mala rada všetkých štyroch (žalobcovia a žalovaní), keď tam však začala žalovaná 1/ prespávať, začala byť poručiteľka nervóznejšia, začala piť, a keď sa s ňou stretli u svokry, vždy sa ponáhľala, že musí ísť, že čo jej povie žalovaná 1/. Svedkyňa vypovedala, že to vyzeralo, ako keby poručiteľku žalovaná 1/ nejakým spôsobom chránila, aby sa poručiteľka s inými príbuznými nestýkala. K hospodáreniu poručiteľky koncom roka 2004 a začiatkom roka 2005 svedkyňa uviedla, že väčšiu časť robila jej svokra, najmä keď sa jednalo o lekárov. Keď v januári 2005 odviezli poručiteľku do nemocnice, chodievali ju navštevovať, pričom predtým, ako mali poručiteľku z nemocnice prepustiť, svedkyňa s manželom, svokrou, švagrinou a dcérou švagrinej celý dom poručiteľky upratali. Keď mali poručiteľku z nemocnice prepúšťať, išli

svedkyňa s manželom pre ňu a podpísali, že ju berú domov, no a keď priviezli poručiťku domov, následne tam prišla privítať poručiťku aj žalovaná 1/ s košíkom jedla.

Svedok A. P., X.. XX.X.XXXX, L. K.U.M. XXX, na pojednávaní konanom dňa 3. novembra 2011 vypovedal, že strany sporu pozná, nie je s nimi v príbuzenskom pomere a má k nim normálny vzťah. Svedok k veci uviedol, že žalovaná 1/ sa o poručiťku starala, vie o tom, že poručiťka k nej chodievala, vie aj o tom, že žalovaná 1/ poručiťke varila, prala a keďže poručiťku mala veľký dvor, keď bolo treba dvor pokosiť žalovaná 1/ ho vždy prišla poprosiť, aby išiel kosiť. Svedok ďalej uviedol, že poručiťka bolo potrebovala v posledných rokoch života pomôcť a nebola sebestačná, posledné tri roky pred smrťou nechodila poručiťka ani na nákupy, vždy jej nakupovala žalovaná 1/, ktorú svedok vídaval ku koncu týždňa vždy v sobotu chodiť na veľké nákupy a keď sa pýtal načo robí také veľké nákupy, keď žije sama, hovorila mu, že nakupuje aj pre tetu (poručiťku). Poručiťka si ani nevarila, svedok videl ako žalovaná 1/ k poručiťke stále chodila s kastrólikmi. Svedok uviedol, že žalovaná 1/ pracovala v Bratislave a keď prišla z práce, navarila poručiťke na dva, tri dni, tak trikrát do týždňa jej varila. Svedok vypovedal, že poručiťka bola staršia pani a nevedela kedy chodí autobus, vždy sa k nim chodila pýtať, že kedy príde autobus, kedy príde žalovaná 1/ z práce. Svedok nevedel uviesť kto sa ešte o poručiťku staral, on nikoho nevidel. K otázke, či poručiťka hovorila o svojom majetku, že ho chce niekomu darovať alebo prepísať, svedok uviedol, že v posledných rokoch určite nie, avšak predtým sa poručiťka preriekla že žalobcom by dala záhradu a žalovanej 1/ by dala dom.

Svedkyňa U. P., X.. XX.X.XXXX, L. K. XXX, na pojednávaní konanom dňa 3. novembra 2011 vypovedala, že strany sporu pozná, nie je s nimi v príbuzenskom pomere a má k nim neutrálny vzťah. Svedkyňa uviedla, že poznala aj poručiťku, nakoľko bývala oproti nej. Svedkyňa vypovedala, že vzťah medzi žalovanou 1/ a poručiťkou bol veľmi dobrý. Poručiťka žila sama a vždy sa bála, že zomrie a nenájdu ju, bohužiaľ to sa jej aj stal, prišlo jej zle a u nich pred dverami zomrela. Svedkyňa sa s poručiťkou veľmi veľa spolu zhovárali, avšak o závete jej poručiťka nepovedala nič. Svedkyňa tiež uviedla, že poručiťka žalovanú 1/ veľmi ľúbila a ľutovala žalovanú 1/, že nemá muža a deti. Žalovaná 1/ k poručiťke podľa svedkyne chodievala často, odhadzovala tam sneh.

Z úradného prekladu z čl. 132-133 mal súd za preukázané, že tento úradný preklad textu z maďarčiny do slovenčiny vypracovala dňa 29. septembra 2013 v Šamoríne prekladateľka Gyöngyi Czére, pričom zadávateľom prekladu bola žalovaná 1/. Prekladateľka vo svojom preklade listiny zo dňa 01.12.2004 uviedla nasledovný prepis prekladaného textu v maďarskom jazyku: „Mideue(...)t a Nórinak hagyok. Ö törödött (...)el (...)m (...)öbi(...) ne(...) (...)ala(...)a (...)(...) 2004.10.1. Reca Kohut(...) (...) 1928.1.21. Gyurcsi Fere(...)né Sz(...) Irm(...)“; s poznámkou prekladateľky: „(...)=nečitateľný text“. K tomuto prepisu textu uviedla prekladateľka tento slovenský preklad: „..... nechám Nóri (pozn.prekl.: Dativ-tretí pád, komu:Nóri) Ona sa starala (pozn. prekl.: nesprávny pravopis, správne by bolo: törödött)... 1.12.2004 Reca Kohut(podpis) 21.1.1928 Gyurcsi Fere(...)né (podpis) nečitateľný podpis“; s poznámkou prekladateľky: „Ostatný text sa nedá preložiť, lebo je nečitateľný.“

Z úradného prekladu z čl. 154 mal súd za preukázané, že tento úradný preklad textu z maďarčiny do slovenčiny vypracovala dňa 24. januára 2008 v Bratislave prekladateľka Mária Bereková, pričom zadávateľom prekladu bola žalovaná 1/. Prekladateľka vo svojom preklade listiny zo dňa 01.12.2004 uviedla nasledovný preklad z jazyka maďarského do jazyka slovenského: „Všetko čo mám zanechávam Nóre (poznámka prekladateľa: slovo „Nórinak“ uvedené v pôvodine je skloňovaná forma -datív-maďarskej podoby zdrobneliny mena). Ona sa o mňa starala, ostatní (poznámka prekladateľa: nasleduje slovo vyjadrujúce zápor s významom buď „nie“ alebo „ne-“) (poznámka prekladateľa: nasleduje buď jedno nečitateľné slovo, alebo dve nečitateľné slová) 1.12.2004 K. (J.:) H. F. XX.X.XXXX (J.:) D. O. (H. O. D.) (nečitateľný podpis)“.

Zo záverov znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2014/13527 zo dňa 16. októbra 2014 mal súd za preukázané, že prvé tri riadky závetu, dátum „2004 10. 1.“ a meno „F. H.“ sú vyhotovené jedným písacím prostriedkom s náplňou pasty modrej farby. Zápisy „Reca“, „1928 1. 21.“, „D. O.“ a čiastočne nečitateľné meno „Sztr...slav ..rmia“ sú vyhotovené jedným písacím prostriedkom s náplňou pasty modrej farby, avšak rozdielnym, ako texty v hornej časti závetu.

Zo záverov znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2014/13527 zo dňa 14. januára 2015 mal súd za preukázané, že na znaleckým ústavom skúmanej listine - na závete sa nachádza rukopis poručiťky v nasledovnom rozsahu: - sporný text vyhotovený v maďarskom jazyku v rozsahu 3 riadkov vyhotovila H. F.; -sporný zápis dátumu „2004. 12. 1.“ pravdepodobne vyhotovila H. F.. K pisateľovi sporného zápisu „Reca“ sa znalecký ústav nevedel vyjadriť vzhľadom na skutočnosť, že ide o extrémne krátky zápis bez výrazných identifikačných znakov. K pisateľovi sporného podpisu sa znalecký ústav nevedel vyjadriť vzhľadom na skutočnosť, že mu

neboli dodané žiadne porovnávacie podpisy od H. F. K pisateľovi sporného zápisu dátumu „1928. 1. 21.“ sa znalecký ústav nevedel vyjadriť vzhľadom na skutočnosť, že ide o krátky zápis bez výrazných identifikačných znakov.

Zo záverov doplnenia č. 1 k znaleckému posudku Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2014/13527 zo dňa 6. júla 2017 mal súd za preukázané, že na znaleckým ústavom skúmanej listine zo dňa 01.12.2004 podpis „Margita Kohútová“ rukopisom pravdepodobne vyhotovila H. F. K zostávajúcim súdom položeným otázkam uviedol znalecký ústav nasledovné: „Zistiť, či bola pisateľka pod vplyvom alkoholu, omamných látok, po mentálnom kolapse, resp. písala pod nátlakom, je v tomto konkrétnom prípade veľmi ťažké. Z obdobia, z ktorého pochádza zdravotná dokumentácia H. F. z Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela v Pezinku, nemáme k dispozícii žiadny písomný materiál (písmo ani podpisy), preto nevieme, ako vyššie uvedené faktory mohli ovplyvniť jej písmo či podpis. Treba zdôrazniť, že vyššie uvedené faktory vždy pôsobia, a najmä prejavujú sa individuálne. V spornom podpise boli pri porovnaní s porovnávacími podpismi zistené aj rozdielne znaky, ktoré si nevieme vysvetliť, a teda môžu byť aj výsledkom vplyvu vyššie uvedených faktorov. V tomto prípade však ide len o predpoklady či špekulácie, keďže nie je možné zovšeobecniť vplyv týchto faktorov na písomný prejav pisateľov.“

5 Okolnosti, za ktorých sa mala prejavíť posledná vôľa poručiťky sa vykonaním dokazovaním nepodarilo presne ustáliť, nakoľko ich rozdielne udávali vo svojich výpovediach (z hľadiska hodnotenia dôkazov rovnocenných dôkazných prostriedkoch) žalobca 1/ a žalovaná 1/, keďže žalovaná 1/ tvrdila, že bola prítomná pri vyhotovení celej listiny a túto vyhotovila celú poručiťka ako celok, a žalobca 1/ tvrdil, že v čase jeho príchodu do domu poručiťky listina neobsahovala podpis poručiťky, ani údaj o dni a mieste spísania listiny, pričom poručiťka listinu iba vlastnoručne podpísala a ostatné chýbajúce údaje na listinu dopísal vlastnou rukou žalobca 1/.

6 Súd však z vykonaného dokazovania v rámci voľného hodnotenia dôkazov dospel k nasledovnému skutkovému záveru: Dňa 1. decembra 2004 poručiťka vo svojom dome v obci Reca v popoľudňajších hodinách v stave opitosti spísala za prítomnosti žalovanej 1/ v maďarskom jazyku na hárku papiera formátu A4 modrým perom a nasledovné slová: „Mideuent a Nórinak hagyok. Ö törődött.“, pričom za ďalšími dvoma nečitateľnými slovami pripísala slovo: „nem“ a ďalej pripísala jedno alebo dve nezrozumiteľné slová. Ďalej poručiťka tým istým perom na tento hárok papiera napísala dátum „2004. 12. 1.“ a svoj podpis. „F. H.“. Na tento hárok papiera sa neskôr iným perom modrej farby dňa 1. decembra 2004 v obci Réca podpísali dve ďalšie osoby, najskôr C. R., a po nej A. D., ktorým túto listinu na podpis k nim do domu priniesla žalovaná 1/.

7 Okolnosti, ktoré nasledovali po dni spísania tejto listiny zo dňa 1. decembra 2004 boli z vykonaného dokazovania ustálené celkom jasne. Poručiťka bola dňa 5. januára 2005 hospitalizovaná v Psychiatrickej nemocnici Philippa Pinela v Pezinku s diagnózou: syndróm závislosti od alkoholu, pitie v ťahu; pričom dňa 25. februára 2005 bola z Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela v Pezinku na vlastnú žiadosť prepustená. Listina spísaná dňa 1. decembra 2004 zostala uložená v dome poručiťky. O tom, že by dňa 1. decembra 2004 spísala závet, sa poručiťka nikomu z príbuzných, ani zo susedov za svojho života nezmenila. V decembri roku 2006 sa poručiťka a žalovaná 1/ dohodli, že poručiťka pôjde spísať závet na notársky úrad, vo forme notárskej zápisnice. Žalovaná 1/ sa v dobe okolo 19. decembra 2006 obrátila na notársky úrad JUDr. Plachej v Senci s požiadavkou na spísanie závetu poručiťky vo forme notárskej zápisnice, pričom notársky úrad žalovanej 1/ uviedol, že kvôli vysokému dátumu a zaneprázdnenosti úradu môže poručiťka spísať závet vo forme notárskej zápisnice až po 1. januári 2007. Keďže dňa 26. decembra 2006 poručiťka zomrela v obci Reca pred dverami domu svedkyne U. P., k spísaniu jej závetu vo forme notárskej zápisnice nikdy neprišlo. Po úmrtí poručiťky objavila žalovaná 1/ v dome poručiťky v obývačke v skrini listinu zo dňa 1. decembra 2004, ktorú si nechala úradne preložiť prekladateľke Márii Berekovej dňa 24. januára 2008. Dňa 24. januára 2008 žalovaná 1/ priniesla na notársky úrad notára prejednávajúceho na základe poverenia Okresného súdu Bratislava II dedičstvo po poručiťke originál listiny i s úradným prekladom prekladateľky Márie Berekovej, pričom žalovaná 1/ pred notárom tvrdila, že sa jedná o vlastnoručný závet poručiťky, na základe ktorého má byť žalovaná 1/ univerzálnou závetnou dedičkou poručiťky. Žalovaní, ako dedičia zo zákona v prebiehajúcom dedičskom konaní po poručiťke pred notárom spochybnili platnosť listiny zo dňa 1. decembra 2004, ako závetu, pričom Okresný súd Pezinok uznesením z 5. mája 2008 odkázal žalobcov ako zákonných dedičov poručiťky, aby v lehote do 30 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia

podali na Okresnom súde Bratislava II návrh na určenie neplatnosti závetu poručiťky zo dňa 01. 12. 2004.

8 Súd uvádza nasledovné právne normy:

Podľa § 34 Občianskeho zákonníka právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

Podľa § 35 ods. 1 Občianskeho zákonníka prejav vôle sa môže urobiť konaním alebo opomenutím; môže sa stať výslovne alebo iným spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, čo chcel účastník prejaviť.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 476 ods. 1 Občianskeho zákonníka poručiťel môže závet buď napísať vlastnou rukou, alebo ho zriadiť v inej písomnej forme za účasti svedkov alebo vo forme notárskej zápisnice.

Podľa § 476a Občianskeho zákonníka vlastnoručný závet musí byť napísaný a podpísaný vlastnou rukou, inak je neplatný.

Podľa § 476b Občianskeho zákonníka závet, ktorý poručiťel nenapísal vlastnou rukou, musí vlastnou rukou podpísať a pred dvoma svedkami súčasne prítomnými výslovne prejaviť, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu. Svedkovia sa musia na závet podpísať.

Podľa § 477 Občianskeho zákonníka v závete poručiťel ustanoví dedičov, prípadne určí ich podiely alebo veci a práva, ktoré im majú pripadnúť. Ak nie sú podiely viacerých dedičov v závete určené, platí, že podiely sú rovnaké.

9 Aplikujú citované právne normy a relevantnú judikatúru na z vykonaného dokazovania zistený skutkový stav súd dospel k záveru, že žaloba žalobcov je v plnom rozsahu dôvodná. Súd pripomína, že na každý závet sa vzťahujú všeobecné náležitosti potrebné na platnosť právneho úkonu. Okrem toho je potrebné dodržať aj osobitné náležitosti uvedené v ustanoveniach § 476 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o všeobecné náležitosti závetu, tie sa týkajú: a) osoby poručiťela (testamentárnu spôsobilosť má len fyzická osoba, ktorá má plnú spôsobilosť na právne úkony); b) náležitosti vôle (prejav vôle poručiťela musí byť výslovný, musí z neho zreteľne vyplývať, že ide o poslednú vôľu poručiťela a koho a čoho sa závet týka. Pokiaľ ide o vôľu poručiťela, aj tu platia všetky podmienky pre vznik platného právneho úkonu. Vyžaduje sa, aby závet bol urobený slobodne a vážne. Prípadný nátlak na utváranie vôle poručiťela zo strany dedičia môže mať za následok dedičskú nespôsobilosť dediča); c) listiny, na ktorej je obsah závetu zachytený (samotný závet musí zodpovedať formálnym a obsahovým náležitostiam vyplývajúcim zo zákona. Písomná forma závetu neznamená, že závet alebo obsah závetu musí byť zachytený na papierovej listine. Nezáleží ani na tom, v akom jazyku je závet ako súkromná listina napísaný. Zo závetu musí vyplývať, koho ustanovuje poručiťel za svojho dediča a v prípade viacerých dedičov musí byť z neho zjavné, aké podiely alebo veci a práva majú každému z nich pripadnúť.); d) náležitosti predmetu závetu (predmet závetu musí byť dovolený a možný).

10 Súd dospel k záveru, že je nepochybné, že poručiťelka predmetnú listinu spísala ako fyzická osoba s plnou testamentárnou spôsobilosťou v dobe, keď jej spôsobilosť na právne úkony nebola v čase jej spísania súdnym rozhodnutím nijako obmedzená.

11 Pokiaľ však ide o náležitosti vôle poručiťky, ako aj formálne a obsahové náležitosti vyplývajúce zo zákona, dospel súd k záveru, že listina zo dňa 01.12.2004 na ktorej má byť obsah závetu poručiťky z 1. decembra 2004 zachytený, nespĺňa základné obsahové náležitosti závetu. V prvom rade táto listina nie je, ako závet výslovne označená. Predmetnú listinu poručiťelka vyhotovila v maďarskom jazyku, avšak výslovne označenie tejto listiny, z ktorého by sa dalo dovodiť, že sa jedná o listinu obsahujúcu poslednú vôľu poručiťky pre prípad mortis causa, t.j. jej pomenovanie v nadpise, či texte slovom „závet“ (po maďarsky slovom „végrendelet“) sa v nej nenachádza. V druhom rade, z tejto listiny jasne a zrozumiteľne nevyplýva, kto je ustanovený za závetného dediča, a to minimálne uvedením mena, priezviska a dátumu narodenia závetného dediča. Súd dospel k záveru, že označenie univerzálneho dediča v závete zdobnelinou krstného mena, bez ďalšej špecifikácie, či už uvedením príbuzenského vzťahu poručiťela k takto označenému dedičovi, resp. jasným označením fyzickej osoby uvedením jej mena, priezviska a dátumu narodenia (ak sa jedná o dediča, ktorý nie je v príbuzenskom vzťahu k poručiťelovi), vzbudzuje pochybnosti o tom, kto má byť univerzálnym závetným dedičom poručiťela. V treťom rade z tejto listiny jasne a zrozumiteľne nevyplýva, čoho sa týka, t.j., či má pre prípad smrti poručiťela predstavovať dispozíciu celým majetkom poručiťela alebo len časti majetku poručiťela.

12 Súd mal za preukázané, že listinu zo dňa 01.12.2004 písala poručiiteľka v stave opitosti, pričom dospel k záveru, že tento jej stav sa aj na listine prejavil v tom, že listina je čiastočne nezrozumiteľná. Zhodnotením dvoch úradných prekladov súd dospel k záveru, že s určitosťou sa dá (mimo nepochybných dátumov a podpisov) povedať iba to, že text spísaný poručiiteľkou v slovenčine znamená: „.....zanechávam Nóre. Ona sa starala.nie.....“. Súdu nebolo zrejmé, z čoho prekladateľka Mária Bareková vo svojom úradnom preklade zo dňa 24. januára 2008 vyvodila, že poručiiteľka v tejto listine v preklade do slovenčiny napísala: „Všetko čo mám zanechávam Nóre. Ona sa o mňa starala, ostatní nie“, nakoľko táto prekladateľka vo svojom úradnom preklade vôbec neuviedla prepis prekladaného textu z maďarského jazyka. K tomu súd dodáva, že všeobecne známou skutočnosťou vyvoditeľnou z prekladového slovníka je to, že „všetko“ sa po maďarsky povie „mind“, resp. „mindet“, a preto nemožno z poručiiteľkou napísaného slova „Mideuent“ s určitosťou vyvodiť to, čo z neho vyvodila táto prekladateľka. V posudzovanej veci preto vyjadrenie vôle slovami: „.....zanechávam Nóre. Ona sa starala.nie.....“, s uvedením miesta vyhotovenia listiny slovom „Reca“, s uvedením dátumu jej vyhotovenia číslicami „2004. 12. 1.“, s uvedením podpisu pisateľa a dátumu jeho narodenia „H. F. XXXX.X.XX.“, a s uvedením podpisov dvoch ďalších osôb, podľa názoru súdu nie je bez uvedenia ďalších konkrétnych údajov spôsobilé vyvolať účinky holografného závetu (z dôvodu neurčitosti a nezrozumiteľnosti právneho úkonu), ale ani alografného závetu, nakoľko z vykonaného dokazovania a z okolností, za ktorých bola táto listina vyhotovená vyplýva, že osoby, ktoré na túto listinu neskôr pripojili svoje podpisy (A. D., C. R.) pri jej vyhotovovaní vôbec neboli a nemôžu preto, ako svedkovia závetu potvrdiť, že sa jedná práve o poslednú vôľu konkrétneho poručiiteľa. Predmetná listina nezbudzuje podľa názoru súdu pochybnosti len o tom, že má predstavovať vôľu poručiiteľa zanechať niečo (nevedno čo) jedinému dedičovi s krstným menom „Nóra“, avšak jednoznačne vzbudzuje pochybnosť o tom, kto je to „Nóra“, t.j. kto je univerzálnym dedičom poručiiteľa, a zároveň tiež môže vzbudzovať pochybnosti o tom, kto je vlastne poručiiteľom, pretože je podpísaná troma fyzickými osobami. Inak povedané, každá osoba s krstným menom „Nóra“ by na základe v spore posudzovanej listiny zo dňa 01.12.2004 mohla v prebiehajúcom dedičskom konaní po Margite Kohútovej, či v prípadných dedičských konaniach po A. D. C. C. R.K. tvrdiť, že je univerzálnym závetným dedičom, a že sa týka poslednej vôle niektorej z týchto osôb, keďže táto listina obsahuje ich podpisy.

13 Súd dospel k záveru, že za svojho života si poručiiteľka, ako aj žalovaná 1/ dobre uvedomovali, že listina zo dňa 01.12.2004 pre jej nejasnosť ako závet neobstojí, preto sa žalovaná 1/ podľa svojej výpovede s poručiiteľkou aj dohodli, že začiatkom roka 2007 spiše poručiiteľka závet vo forme notárskej zápisnice u notárky JUDr. Plachej v Senci, avšak kvôli úmrtiu poručiiteľky k spísaniu jej závetu vo forme notárskej zápisnice neprišlo. Za toho stavu súd zistiť uvedené nedostatky náležitosti prejavu vôle poručiiteľky, ako aj nedostatok formálnych a obsahových náležitostí holografného závetu podľa ustanovenia § 477 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka žalobe vyhovel, pričom určil, že závet poručiiteľky zo dňa 1. decembra 2004 je neplatný. Ďalšími námietkami žalobcov, od ktorých tieto odvodzovali neplatnosť závetu poručiiteľky zo dňa 1. decembra 2004 (zdravotný stav poručiiteľky v čase vyhotovenia závetu) sa preto súd meritórne ani nezaoberal.

14 O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a v spore úspešným žalobcom priznal proti v spore neúspešným žalovaným nárok na náhradu trov konania. O konkrétnej výške tohto nároku bude po právoplatnosti tohto rozsudku rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§262 ods. 2 C.s.p.).

15 V priebehu konania vznikli štátu trovy konania, ktoré pozostávali zo sumy (nepokrytej preddavkami strán) znaleckej odmeny, ktorú súd zaplatil znalcomi zo štátnych finančných prostriedkov, keďže suma preddavkov zložených stranami na trovy znaleckého dokazovania bola na vyplatenie celkovo priznanej znaleckej odmeny nepostačujúca. O nároku štátu na náhradu trov súd rozhodol podľa čl. 4 ods. 2 C.s.p. pričom dospel k záveru, že pokiaľ v C.s.p. absentuje ustanovenie o tom, ako má byť rozhodnuté o trovách konania štátu, ktoré v priebehu sporu štát zaplatil, zvolil by súd, pokiaľ by bol sám zákonodarcom, právnu normu nasledovného znenia: „Štát má podľa pomeru úspechu strán vo veci proti stranám právo na náhradu trov konania, ktoré platil.“; nakoľko takáto právna norma je nielen v súlade s princípom všeobecnej spravodlivosti, ale aj v súlade s princípom, na ktorom spočíva C.s.p. (§ 255), pričom výsledkom jej použitia bude rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce tak stav a poznatky právnej vedy, ako aj ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. V spore boli v plnej miere neúspešní žalovaní, preto súd priznal štátu proti neúspešným žalovaným nárok na náhradu trov konania. O konkrétnej výške nároku štátu na náhradu trov konania bude v zmysle §

262 ods. 2 C.s.p. rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

16 To sú dôvody, pre ktoré súd rozhodol tak, ako je to uvedené v enunciacii tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresnom súde Pezinok do 15 dní odo dňa jeho doručenia.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.